GAZETA KRAKOWSKA

Nro 71.

Z KRAKOWA DNIA 3 WRZESNIA 1820 ROKU W NIEDZIELĘ

Z Warszawy d. 26 Sierpnia.

Odebrawszy w ten moment niezawodne iuż zapewnienie od sławnego Artysty Pana Thorwaldsen, iako tenże w tych dniach opuszczaiąc Kopenhagę na Berlin prosto iedzie tu do Warszawy, a to w widoku ukończenia ostatnich układów, tyczących się monumentu maiącego się wystawić Bohatyrowi sławney dla nas pamięci JO. Xciu Józefowi Poniatowskiemu, mam sobie za obowiązek iak nayśpiesznie o tem uwiadomić łaskawą Publiczność.

W Warszawie d. 24 Sierpnia 1820.

S. Mokronoski.

Z Paryża d. 16 Sierpnia.

Poczytuią tu za rzecz pewną, iż sprawy Neapolu będą przedmiotem ważnych naradzeń, które, iak sądzą, odbywać się będą w Wiedniu. Z tego powodu Margr. Caraman, Poseł nasz przy Dworze Austryiackim, który otrzymał na nieograniczony czas pozwolenie zabawienia we Francyi, i nawet naznaczano mu inny urząd, odebrał rozkaz udania się natychmiast do Wiednia i dano mu nader obszerne instrukcyie. Zapewniaią tu, iż głowne naradzenia nastąpią w przyszłey połowie Września w Pest, gdzie Cesarz Alexander i Król Fryderyk Wilhelm z wysokim swoim Sprzymierzyńcem, Cesarzem Franciszkiem zastanowią się nad stanem Europy. Do tych naradzeń należeć tylko maią Ministrowie pięciu głownych Mocarstw; Poseł Angielski w Wiedniu, Lord Stewart, odebrał równie obszerne instrukcyie iak P. Caraman. (Ostatni przeiechał iuż przez Strazburg do Wiednia.) Przy tych naradzeniach ma także rzecz bydź o Hiszpanii.

O Rządach, które teraz woysko zaprowadza, wyraża dziennik Sporów: — To co ieden Jenerał z swoiemi żołnierzami z pałaszem w ręku utworzy, to drugi rownie z uzbroionemi ludzmi obalić może, a za ostatnim poydą i inni, którzy się bić umieią. I tak nakoniec każdy lud mieć może co 6 miesięcy innego Króla, innego Cesarza, inny Senat i nowy kształt rządu wedle upodobania iego twórców. Skutkiem zaś tey nauki będzie: iż Europa w 19tym wieku pomimo zachwaloney obyczayności i wysokiego poloru więcey

iak w iednym kraiu zobaczy ponowione poniżenie ostatnich czasów państwa Rzymskiego i okropne sceny za Greckich Cesarzów. Oto iest prawdziwe niebezpieczeństwo, które grozi naypięknieyszey części świata. Nieprzyiaciele wszelkiego porządku społecznego usiłuią w ludy wmowić, iż idzie tylko o korzyść kilku panuiących rodzin. Co za oszukaństwo! albo raczey iakie zaślepienie! Wszakże dobro ludu, byt narodowy i szczęśliwość poiedynczego człowieka wystawionemi są na niebezpieczeństwo. Czyliż rolnictwo, handel, umieiętności, kunszta i rzemiosła nie przykładaią się do dobra społeczności ludzkiey! - Przesadzone namiętności mogą tak dalece ludzi zaślepić, iż zrządzone złe przynosi im radość, ponieważ sądzą znaleść w nim swoie korzyści. Nieopaczni! czyliż to złe was samych nie pożre! To odurzenie iest dziś godłem liberalistów; którzy cieszą się z nowey rzeczy odmiany, lecz żaden z nich nie przeżyie pewnie powszechnego obalenia, którego tak gorąco pragną. Rządy Europeyskie! Spokoyność, wolność i szczęście, naydroższe dobra ludów są wam powierzone. Brońcie waszych ludów przeciw despotyzmowi, który zawsze pałasz zaprowadza. - Waszemi pomocnikami będą ci wszyscy, którzy przenoszą społeczne życie nad życie w pustyniach leśnych, a tych iest znaczna liczba.

Gazeta Francyi donosi, iż Dwor Wiedeński postanowił użyć środków przymusu przeciw rewolucyi Neapolitańskiey. Xże Metternich wydał w tey mierze notę do Mocarstw związku Niemieckiego, która lubo iest w duchu pokoiu i umiarkowania napisana, wystawia iednak otwarcie konieczność, w iakiey znayduie się Dwor Wiedeński, do wstrzymania we Włoszech spustoszeń złego Francuzkiego (*mal français.*)

P. Clausel de Coussergues dopełnił tem groźby swoiey oskarżenia Xcia Decazes o spólnictwo zaboystwa Xcia Berry, iż kazał pismo swoie, tyczące się oskarżenia tego byłego Ministra podane izbie Deputowanych w r. 1820 wydrukować i znaczną iego liczbę władzom i innem osobom rozesłał.

Piękny medal, który P. Bonis na pamiątkę padłych pod toporem rewolucyi Królewskich ofiar wybić kazał, nosi napis: "Poprzysięgamy umrzeć za prawe nasze Xiążęta.„ — Medal, który w tey chwili bity iest w mennicy, wystawia z iedney strony wizerunki Xcia i Xiężny Berry, a z drugiey ułamaną lilią, która wypuszcza nową gałązkę, około którey napis: "Urodzi się, iest to nadzieia r. 1820.„

Wyznaczoną w r. zeszłym od niewiadomego nagrodę za cnotliwy czyn, przyznała akademiia Francuzka przez połowę P. Phelippeau, który sam ubogi, wychował iednak pozostałe po iego przyiacielu Renou bez żadnego maiątku dzieci; a drugą służącemu Geoisset, który byłego swoiego pana, z ubożałego Kupca Maudis, nie opuścił, ale nawet przez kilkanaście lat pracą rąk swoich żywił.

Wyrobnik Bodin w Guerandes znaydował się w naywiększey nędzy, zwłaszcza, że iego żona zabierała się do połogu, gdy iego córka starsza znalazła kieskę z 15 Fr. Był iednak tyle poczciwy, iż te pieniądze zaniósł do Plebana, póki się właściciel nie znaydzie. Dziennik Pa-

ryzki donosząc o tem zdarzeniu, dał powod, iż przyiaciele ludzkości złożyli dla poczciwego ubogiego Bodina 130 Fr.

Tenże dziennik odwołuie wiadomość, iakoby posąg Króla Szwedzkiego Karola XIII. był iuż ukończony i 100,000 Fr. kosztował. Jest on za 50,000 Fr. ugodzony.

Od brzegów Menu d. 15 Sierpnia.

P. Gentz miał umowić się z Dworem Bawarskim w Minchen względem przechodu woysk Austryiackich z Czech przez Bawaryię do Tyrolu i Włoszech. Wymieniaią Deckendorf i Straubingen iako punkta, w których te woyska za Dunay się przeprawią.

Obóz pod Pestem składać się tylko ma z jazdy; piechota inne odebrała przeznaczenie.

Słychać, iż Europeyski komitet, który dla spraw Europeyskich długo zostawał w Paryżu i składał się z Posłów wielkich Mocarstw przy Dworze Francuzkim Ministra Francuzkiego spraw zagranicznych, ma znowu bydź urządzony. Wiadomo przynaymniey iest, że gabinety nader znowu są czynnemi.

P. Gentz w wydanem swoim piśmie w Berlinie r. 1801 "O początku i charakterze woyny przeciw rewolucyi Francuzkiey,, wytchnął przypadki, w których wolno iest mięszać się do spraw wewnętrznych obcego ludu. "Gdy narod iaki (wyraża on) zwłaszcza wśrodku Europy leżący, rażąc swoiemi czynami i słowy nayodległeysze części wielkiego Europeyskiego ciała (na owczas Francyia) od razu zrywa wszelkie związki powinności, wierności i prawności; gdy prawego swoiego Monarchę ogłasza za przywłaszczyciela; gdy wszystko co nazywa się naywyższą w kraiu władzą, gwałtownie obala i powszechny nieład zapowiada; gdy podczas tego okropnego nieładu sam sobie samowładność przyznaie, i dla zapełnienia tey nierozsądney przepaści, zaprowadza demagogiczne zgromadzenie, 40,000 municypalnych tyranów, 160,000 klubistów i 4 mill. zbroynych ludzi; gdy znosi dawne stopnie porządku, nie szanuie własności, od podatków się uwalnia i pod pozorem ogólney wolności, poiedyńczą wolność znosi; gdy naywiększe zbrodnie puszcza bezkarnie, i co tysiąc razy gorzey ieszcze w mowach i pismach swoich codziennie one usprawiedliwia i wychwala; gdy nakoniec ofiary swoie pozbawia ostatniey nadziei i ostatnią tamę przeciw własnem zdrożnościom, szydząc z religiynych mniemań, usuwa, i wszystko co u ludzi było świętem, nogami depcze: na owczas inne ludy maią niezaprzeczone prawo zwrócić go do granic porządku. Taką była rewolucyia Francuzka, nie w owych szkaradnych dniach r. 1793 ale od samego poczęcia! taką była w złotych swoich czasach! taką była od chwili, w którey zgromadzenie narodowe powszechny bunt urządziło i samowładność Królewską swoiemi uchwałami zniosło! Wszystko czego się Francyia od r. 1789 doczekała, nie było przypadkowym, ale koniecznym skutkiem pierwszego iey szaleństwa.,, — Jak Europeyskie gabinety uważać, będą naynowszą w Neapolu rewolucyią, czas nauczy.

W. Xiąże Badeński dozwolić miał Pułkownikowi Massenbach przysłać sobie plan iego do zaspokoienia wszyst-

)*(

kich długów W. Xięstwa Badeńskiego.

Z Włoch d. 8 Sierpnia.

Gazeta Neapolitańska kończy doniesienie o powstaniu w Palermo temi słowy: — "Ow okropny dzień, w którym wszelkiego rodzaiu popełnione zostały zdrożności, był pierwszym gorzkiem owocem nieposłuszeństwa. Co za smutna nauka! Co za powód do zgryzoty dla tych wszystkich, którzy oszukuiąc się często zawodną nadzieią lepszy przyszłości, wspieraią przewrotność niektórych ludzi, którzy kierowani zdradą i ślepą dumą, zrywaią wszelkie związki, łączące każdy prawy Rząd z narodem i dozwalaiące mu zatrudnić się spokoynie potrzebą i szczęściem każdego. Pobudzili oni lud do wściekłości, która gdy się raz rozpasze żadna moc nie potrafi iey wstrzymać; wtrącili go w anarchiią i towarzyszące iey okropne skutki, i pozbawili oyczyznę powagi politycznej, która przez posłuszeństwo tylko ustawom i władzy nabytą i utrzymaną bydź może „

Dnia 31 Lipca powrócili z Palermo do Neapolu Wiceprezes naywyższego w Neapolu sądu Mantone i Prokurator Carillo, którzy przed rewolucyią do Sycylii posłanemi byli dla urządzenia tam sądownictwa. Potwierdzaią oni, iż ustało zaburzenie w Palermo, którego celnieyszemi ofiarami padli: Xiążę della Cattolica, Xiże d'Aci i Sanza, officerowie i Sycyliianie. Oprócz woyskowych, których roztoczyła się krew dnia 17 żaden Neapolitańczyk nie był znieważony. Jeńcy osady znaydowali się ieszcze w więzieniach Vicaria; officerowie byli także zamkniętemi, ale w wygodnieyszem mieyscu. Wyiąwszy Palermo cała Sycyliia pozostała spokoyną; do ograniczonego tylko od Palermo Vale di Mazzara chciano, lubo nadaremnie, rozciągnąć zasady zaburzenia dnia 17. — Tegoż dnia w wieczór przybył także okręt z deputowanemi od Palermo na przedporcie wyspy Procida niedaleko Neapolu. Nie wiadomo ieszcze było czyli Rząd dozwoli im zaraz do Neapolu przybydź lub czyli będzie wprzod żądał ich pełnomocnictwa. Rzeczona deputacyia składa się z dwóch szlachty, dwóch duchownych i dwóch mieszczan; z tych 3 klass składał się były parlament Sycyliyski.

Królewic Jeneralny Wikaryusz państwa mianował Jenerała porucznika Xcia Scalata, dowodcę dywizyi woyskowey, którey głowna kwatera znayduie się w Messinie, Wielkorządcą Sycylii. Jenerał porucznik Florestan Pepe (brat naczelnego Wodza Wilhelma Pepe) ma tymczasowe zlecenie zgłębienia stanu Sycylii i przywrócenia zupełnego porządku w Palermo. Jenerał Fardella obeymie na mieyscu Jenerała Church nad woyskami w tem mieście dowodztwo. Posłano także wojenne okręty i woyska wszelkiey broni do Messiny, która iest teraz siedliskiem Wielkorządcy, a zatem przynaymniey tymczasową stolicą wyspy, którego zaszczytu oddawna Mesińczykowie pragną. — Jeneralny Wikaryusz wydał także następuiącą odezwę do Sycyliianow:

"Sycyliianie! Lubo Nayiaśnieyszy móy Oyciec pośpieszył odpowiedzieć życzeniom swoiego ludu, zaprowadziwszy naywolnieyszą konstytucyią, iaką tylko Europa posiada, wszelako mieszkańcy Palermo, uwiedzeni bezwątpienia przez

ludzi niespokoynych, szukali nadaremnie dobra, któreśmy im iuż ofiarowali, w zdrożnościach namiętności. Wierny i szlachetny ten lud splamił się krwią i zbrodnią. Daleką od nas iest każda myśl surowości. Własnością iest naszego serca naprowadzić obłąkanych słowy i przebiczeniem na prawą drogę. Wasze posłuszeństwo, wasze umiarkowanie i ich własny interes posłużą im za przykład i zwrocą ich na drogę chwały, z które iedna ich część na chwilę zboczyła. Pogodzą się zapewne z innemi ludami, które takichże zbawinnych żądały odmian, a przecież z iednego do drugiego przechodząc stanu, nie zaieważyły godności narodowey. Mianowaliśmy Xię ia Scoletta Wielkorządcą prowincyy za Faro. Połączcie się z nim, wierzcie iego słowom, bądźcie posłusznemi ustanowioney w Messinie środkowey władzy, którą wszyscy dobrzy obywatele wspierać zechcą. Wydaliśmy iuż rozkazy do zwołania parlamentu i obrania do niego deputowanych. Odpowiedzcie obiorami waszemi zamiarom Monarchy, ażeby przyszłe wasze ustawy dokładnie rozważone życzeniom ogółu odpowiedały. Miłość porządku, zgodność w zamiarach, uszanowanie ustaw niechay zawsze tkwią w sercach waszych. Niezgoda pozbawi was dobra, które było celem naszych starań i życzeń, a dopięcie go zapewni los naszey oyczyzny. Król dał przezemnie iakie tylko bydź może zaręczenie przychylnych swoich zamiarów. Cieszy mnie, iż iestem ich tłumaczem, zwłaszcza dla ludu Sycyliyskiego, który był długo świadkiem moiego sposobu myślenia. Nic słodszego dla mnie nad myśl, widzieć się otoczonym waszą miłością i zaufaniem. „

Podług gazet Neapolitańskich pod d. 1 Sierpnia Królewic Xiąże Salerno wyszedł z swey choroby i cieszy się, równie iak Król i cała rodzina Królewska naylepszem zdrowiem.

W Ankonie zakładane są z rozkazu Rządu Papiezkiego magazyny i naprawiaią warownie. Srodki te zdaią się zapowiadać nadeyście posiłkowego korpusu woyska, którego lud żywo pragnie, dla zasłonienia go przeciw napadowi zbuntowanych sąsiadów. W gminie Frosinone i innych do Neapolitańskiego kraiu przytykaiących żalą się na napływ podeyrzanych ludzi.

Oyciec S. odstąpił gminom w legacyiach Bononii i Ferrary, które znacznie przez grady uszkodzone zostały, na ten rok połowę gruntowego podatku. — Podczas ciągłey tego lata posuchy przez zapalenie się ścierni w polach, zaięły się w wielu okolicach lasy i wiele drzew oliwnych przy Narni, Tivoli, Piperno i Sonnino stały się pastwą płomieni. — Jarmark w Sinigaglia nie był tego roku pomyślny, ponieważ nie ziechało nań wielu zakupuiących z Turczech i Albanii.

— D. 10 —

Deputowani od Palermo przybyli do Neapolu; ale że reszta Sycylii okazuie się przychylną zaprowadzoney w Neapolu konstytucyi, przeto nie sądzą, aby ich żądanie o niepodległość było wysłuchane.

W Messinie zaprowadzona została nowa konstytucyia bez przerwania porządku. Ustanowiono juntę publicznego bez-

pieczeństwa z 8 członków, pomiędzy któremi znayduie się Pułkownik Costa pieszego pułku Królewney, i w kilka godzin utworzyła ta junta gwardyią obywatelską dla wewnętrznego bezpieczeństwa z 2 kompanii każda po 200 ludzi.

Królewic Jeneralny Wikaryus mianował wyrokiem swoim Xcia di Gallo nadzwyczaynym Ambassadorem przy Dworze Austryiackim, a Xcia di Cimitile przy Dworze W. Brytanii. Mianowane są także członki przygotowawczych junt po wszystkich prowincyiach do obioru deputowanych na nowy parlament.

Jenerał Church odesłany został pod strażą woyskową do Gaety. — Wszyscy w kraiu Neapolitańskim, aż do duchowieństwa, zaprzysięgli nową konstytucyią. Arcybiskup Neapolitański zapytał się o to w Rzymie. Oyciec S. pozwolił, iak wiadomo, duchowieństwu Hiszpańskiemu zaprzysiądź konstytucyią z zastrzeżeniem iednak praw Religii katolickiey

Z Londynu d. 15 Sierpnia.

List, który Królowa do Króla napisała, został iey nieodpieczętowany przez F. Bloomfield zwrócony, ponieważ J. K. M. rozkazał, iż wszelka z nim korrespondencyia ma iśdź drogą Rządową. Królowa posłała ten list Lordowi Liwerpool, który odpisał iey, iż niezwłocznie doręczy go Królowi. D. 11 zgłosiła się Królowa o odpowiedź, na co odpisał iey *Lord* Liwerpool: że nie odebrał od Króla rozkazu dania iakowey odpowiedzi na iey list. Z tego zapewne powodu został ten list wczoray naprzod w gazecie Times, potem osobno wydrukowany i po wszystkich ulicach, ażeby się powszechnie rozszedł, po pół pensa sprzedawany. — List ten zaczyna się od opisu dawnieyszych zdarzeń, że Królowa nie dała powodu do separacyi, ale Król żądał iey bez dania żadnych słusznych przyczyn i iedynie dla spokoyności na nią zezwoliła. Daley żali się Królowa na wyrwanie iey córki i nateraźnieysze z nią postępowanie. Nakoniec protestuie się przeciw wyznaczonemu na nią sądowi izby Parów, w którym żadney nie może spodziewać się sprawiedliwości, ponieważ Ministrowie w obu izbach przeważaią, i żąda sądu przysięgłych.

Gazeta Goniec wyraża względem tego listu: " W kilku słowach odważamy się nazwać ten list wywarciem złości przez rozżartą kobietę, która powątpiwa o wypadku swey sprawy. Zawiera on w sobie mieszaninę odurzaiącey czułości z śmiałą groźbą, mnóstwo nie mogących bydź udowodnionemi twierdzeń, obrażaiących potwarzy, osobistych obelg Monarchy, sromotny paszkwil na wyższy sąd parlamentu i poniżenie charakteru Parów i niższey izby Angielskiey. Królowa sprzeciwia się prawey władzy kraiowey; opiera się i słuchać niechce władzy, którey każdy słuchać musi i słucha; mówi zewzgardą o wyroku obu izb, iakikolwiek on wypadnie; wzywa opieki i uniewinnienia; lecz od kogoż? od pospólstwa! Pospolstwo ma tedy bydź iey obrońcą. Bardzo iednak źle iest zainformowana, gdy z pospolstwa, które iey mieszkanie oblega, wszędzie za nią biega lub podaie iey obłudne adressy, sądzi o przychylności do siebie narodu, zawiodła się bardzo na moralnym i rozumnym charakterze Anglików, gdy sądzi, że bogactwa, talenta i wpływ kraiu na iey przeważą się stronę, skoro przeci-

wny w obu izbach zapadnie wyrok. Niechay zbiera się i wybuchnie burza, nie upadnie iednak przez to budowa stanu. Pozwalamy, iż zachodzi niebezpieczeństwo; lecz nie zapobieglibyśmy mu, gdybyśmy na iego zbliżenie się oczy zamknęli. Smiało i z gotowością należy przeciw niemu wystąpić. Znamy aż nadto dobrze nieprzyiacioł, z któremi w tym przypadku walczyć mamy; są to reformatorowie roku zeszłego, a teraz przyiaciele Królowey; lecz przez nowe to przymierze nie stali się ani o włos strasznieyszemi. Jest to dawna fakcyia Hunta, Thistlewood, Wolseley, Cartwrights, Watsona, &c która podszyła się teraz pod chorągiew Królowey. Są to rabusie i zaboycy na Spafields, buntownicy w Bannymair, rokoszanie w Burnley, spokoyni reformatorowie w Manszestrze, którzy koronę Królewey Karoliny trzech kolorową kokardą, a niewinność iey czerwoną czapką chcą przyozdobić.,,

Powyższy list odiął wszelką nadzieię przyiacielskiey ugody pomiędzy obiema wysokiemi Stronami

Dziś miała wyższa izba po ostatniem odroczeniu pierwsze posiedzenie, na którem wielu parów wykonało przysięgę. Na wniosek Hr. Liwerpool uchwaliła izba adress pożałowania do Xcia Jorku z powodu zeyścia z tego świata iego małżonki. Lord Shaftesbury odczytał wniosek kommissyi, ażeby Lordowie odtąd codziennie znaydowali się od godziny 9 zrana do 6 w wieczor w izbie obecnemi; ażeby konstablowie zawsze znaydowali się przy izbie i utrzymywali porządek, i ażeby J. K. Mości prosić o przydanie od 17 codzienney woyskowey straży pod zarządzenie izby. Uchwalono. Dla Królowey i iey Radców urządzone są po lewey ręce siedzenia i zaraz obok nich pokoik do taiemney rozmowy.

Na wielkich kawiarniach Londynskich czynione są znaczne zakłady względem sprawy Królowey.

P. Gerard Noel, który dotąd prawie wszystkie środki Ministrów w parlamencie wspierał, doniosł Lordowi Liwerpool w liście, który potem do gazet podał, że ponieważ Ministrowie sami przymusili Królową do powrotu do Anglii, a teraz iey to naganiaią i chcą ukarać, postanowił przeto sprzeciwiać się wniesionemu przeciw niey bilowi, iezeli go nie cofną. Podobnyż krok, iak zapewniaią, uczynił Xże Leister i wielu innych Lordów uczynić maią.

Polowy Pastor został niedawno w Szkocyi uwięziony, ponieważ w modłach swoich wspomniał o Krolowey.

Ciągle ieszcze podaią Królowey z rożnych mieysc adressy.

Z Shernes donoszą, iż przybył tam wyładowany okręt Włoskiemi przeciw Królowey świadkami, który dziś do Deptford zawinie.

Królewic Xże Kambridgi udać się ma do Wiednia z zaufalnym listem od Króla do Cesarza Austryiackiego względem zdarzeń we Włoszech.

Podług listów do gospody Loyds nadeszłych Hiszpański Konsul w Algierze doniosł Rządowi swoiemu, że eskadra Algierska odebrała rozkaz zabierania Hiszpańskich, Hamburskich i Gdańskich okrętów.

Z Lizbony piszą, iż z wielką niecierpliwością oczekuią tam powrotu z Brazylii Marszałka Lorda Beresforda, spo-

dziewaiąc się, że on potrafi uspokoić umysły, ponieważ wewnątrz kraiu słyszeć się także daią żądania konstytucyi.

Hrabia Jiterburg, syn byłego Króla Szwedzkiego, obieżdżaiąc Szkocyią i Jrlandyią, odwiedził także Portsmouth i był tam od władz rządowych z honorami przyięty.

Z wyspy S. Margareta donoszą, iż przybył tam Jenerał d'Evreux (Jrlandczyk,) był od Jenerała Arismendi i od władz z honorami przyięty, jenerałem dywizyi mianowany i otrzymał order oswobodzenia.

Z Sztokolmu d. 15 Sierpnia.

Król i Królewic Następca tronu wyiechali dnia 10 b. m. rano z Chrystyianii, udaiąc się przez Swinesund do Szwecyi.

Jeden z nayceluieyszych uczniów sławnego Linneusza, Professor historyi naturalney Sparrman, umarł tu niedawno w 73 roku życia.

Po dziesięcioletniey przerwie odbywać się znowu zacznie służba Boża w tuteyszym reformowanym Francuzkim kościele.

Z Kopenhagi d. 19 Sierpnia.

W tych dniach zaślubi się w Giessenfeld Xiąże Augustenburg z Hrabianką Danneski Id-Samsoe, poczem nowożeńcy udadzą się zaraz do Augustenburga.

Poseł nasz przy Dworze Wiedeńskim, Hr. Joachim Bernstorff, przybył tu dziś z Kiel na parowym statku.

Podług urzędowych doniesień wybuchnęła żółta gorączka w Middletown w prowincyi Konnektikut w północney Ameryce. Królewska Dyrekcyia zdrowia, przedsięwzięła zaraz potrzebne środki przeciw tey zarazie.

Kawaler Thorwaldsen przy pożegnaniu Króla odieżdżaiąc do Warszawy, otrzymał od Monarchy bogatą tabakierę z iego wizerunkiem.

Z Laybach d. 14 Sierpnia.

Dziś w wieczór przybył tu J. Cesarzewicowska Mość Arcyxiąże Franciszek Karol w dobrem zdrowiu i wysiadł do przygotowanego dla siebie mieszkania w Bisch shofe.

Z Tryiestu d. 10 Sierpnia.

Od zaszłey w Królestwie obu Sycylii rewolucyi nie nadszedł tu żaden okręt z tych kraiów. Spekulanci korzystaiąc z tey okoliczności podnieśli pochodzące ztamtąd towary, iako to: oliwę, migdały, i t. d. o 15 do 20 od sta.

Stoiące tu osadą C. K. pułk Xięcia Leopolda Sycylii i trzy dywizyie grenadyierów odebrały rozkaz, pierwszy dnia 13 b. m. a drugie dnia 6 Września wyruszenia daley do Włoszech.

Od pięciu tygodni nie upadła tu i w okolicach ani kropla deszczu. Posucha ta bardzo uszkodziła urodzaie i z tego powodu tak tu, iako i w Wenecyi znacznie podniosła się cena wszelkiego gatunku zboża. Winnice okazuią się ieszcze piękne, ale ieżeli ieszcze przez czas iaki nie będzie deszczu, tedy i te poniszczeią.

Dnia 7 b. m. umarła w wsi o kilka godzin ztąd drogi, Villa Vicentina, Hrabina Compignano, Eliza Bacciochi, siostra Napoleona Bonaparte.

DODATEK DO Nro 71. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 3 WRZESNIA 1820 ROKU W NIEDZIELĘ

Z Berlina d. 26 Sierpnia.

Dwor Królewski zawdział wczoray po zmarłey J. Królewicowskiey Mci Xiężnie Jorku, siostrze Nayiaśnieyszego Króla, na 14 dni żałobę.

J. Królewicowska Mość Następca tronu pojechał do Szczecina.

Ces. Austryiacki aktualny Radca poselstwa, Baron Werner, przybył tu gońcem z Wiednia.

Podług gazety stanu ostatni jarmark na S. Małgorzatę w Frankforcie nad Odrą był iednym z naylepszych w teraźnieyszych czasach, i do kassy publiczney weszły większe summy za cło wchodowe i konsumcyyne, niżeli podczas poprzedzaiących. Fabrykatom kraiowem nie zbywało także na pokupie, osobliwie sukien i płótna wiele sprzedano.

W wschodnich Prussiech wylewy wod z powodu deszczów w Lipcu zrządziły wielkie szkody w polach, ogrodach, groblach i domach. — Do Waremünde wysiadły niedawno dwa oddziały wygnanych z Rossyi Jezuitów. Udali się częścią do Hildesheim i Monasteru, częścią do Szwaycaryi.

Z Madrytu d. 3 Sierpnia.

D. 27 Lipca przyięły Stany następuiącą uchwałę: W prowadzanie żyta i mąki z zagranicy zabronione iest poki cena Fanega (korca) przenicy nie przeydzie 80 realów, a cetnara mąki 120 realów. Srodek ten trwać tylko ma do przyszłego zgromadzenia Stanów i nie rozciąga się na zboże znayduiące się w tey chwili na okrętach lub w portach, tudzież na Bearskie i Kanaryyskie wyspy.

Niektóre zakonice z Beaza podały do Stanów prośbę, aby sekularyzacyia rozciągnioną także była na klasztory Panieńskie. Wnoszący popierał tę prośbę i Stany postanowiły prosić Oyca S. o Brewi upoważniaiące Biskupów do sekularyzowania zakonników i zakonnic.

D. 28 postanowiono większością 119 głosów przeciw 32, iż proiekt o zniesieniu dziesięcin ma bydź pod dalszą rozwagę wzięty, i zalecono kommissyiom skarbowey, prawodawczey i rolniczey, aby zdały o nim sprawę.

D. 29 Kommissyia rolnicza zdała spra-

wę o prośbie niektórych kupców, aby obce okręty prowadzące handel do osad, podlegały takiey samey opłacie iak kraiowe. Stany znalazły rzecz nie dobrze wyiaśnioną i odesłały ią nazad do kommissyi.

D. 31 Minister woienny odczytał Stanóm list od naczelnego Wodza woysk Królewskich w Wenezueli, Jenerała Morillo, z główney tegoż kwatery Walencyi do Króla, w którym J. K. Mci życzy przywrócenia konstytucyi i donosi, że ią woysko zaprzysięgło. Minister spraw wewnętrznych doniosł tegoż dnia Stanom o zaszłych w Neapolu zdarzeniach i przyięciu tam konstytucyi Stanów Hiszpańskich.

D. 1 b. m. roztrząsano proiekt Ministra woiennego względem urządzenia straży narodowey, dla wytępienia rabusiów i zabezpieczenia dróg, który i do kommissyi o zdanie sprawy odesłano. Tymczasem Minister woienny doniosł, iż dla oczyszczenia 4 głównych g. ściców około Madrytu wysłał 184 ludzi pieszych i 54 konnych.

Minister spraw wewnętrznych doniosł Stanom, iż w Burgos uwięziony został Kanonik tamteyszy Barrio z 12 swoiemi wspólnikami, którzy nazywali się Królewskiemi Burbonistami i rozrzucali odezwy przeciw konstytucyi i Stanom. Pochwycono ich podczas naradzania się, i znalezione u nich papiery wyiaśnią ich związki między Burgos, Saragossą, Madrytem, Osma i innemi mieyscami, które za pomocą Mnichów utrzymywali.

Doniesienia z Galicyi dochodzą do 29 Lipca i zapewniaią o zupełnem rozproszeniu przebyłych za Minho żołnierzy i stronników Apostolskiey junty. Hersztowie ich uciekli w granice Portugalskie. Władze Portugalskie, które proszone były, aby ich kazały uwięzić, odpisały, iż przedsięwzięły w tey mierze środki, ale nikogo nie schwytano, ponieważ nie maią opisu rzeczonych hersztów. Posłano im więc takowy opis.

Wielu właścicielów majoratów podało do Stanów prośby o pozwolenie sprzedania onych. Zgromadzenie odesłało rzecz tę pod rozwagę kommissyi prawodawczey.

Biskup Urgelu uprasza Króla, aby iego Plebani uwolnionemi byli od wykładania konstytucyi, ponieważ ambona nie iest katedrą prawa publicznego.

P. Agar przesłał d. 25 Lipca coroczny dar Króla Kościołowi w Kompostelli 2000 złotych koronczyków.

Od brzegów Menu d. 20 Sierpnia.

Prezyduiący Austryiacki Poseł na Seymie związku Niemieckiego, Hr. Buol-Schauenstein, udzielił temu Seymowi na poufałoem posiedzeniu nadesłaną mu z Wiednia ważną dyplomatyczną notę o zaszłych w Królestwie Neapolitańskiem zdarzeniach. Zawierać ona w sobie ma: że Dom Austryacki, iako naturalny opiekun Włoszech, dla zabezpieczenia powszechney spokoyności na tem półwyspie i niepodległości poiedyńczych tamteyszych kraiów, postanowił posłać tam woyska, lecz przez to nie będzie wcale powszechny w Europie pokóy naruszony. Zwrócona także iest, iak zapewniaią, z powodu zaszłych w Neapolu zdarzeń, uwaga na tayne polityczne towarzystwa, które zagrozić mogą publiczney spokoyności, iak iuż o tem rzecz była na ziezdzie Karlsbadzkiem, i zalecone iest iak nayspiesznieysze uskutecznienie postanowień ostatniego Kongressu Wiedeńskiego.

N. Król Wirtembergski powrócił d.

17 b m. w pożądanem zdrowiu przez Camo i Splugen z Genui do Sztuttgardu Królowa, która udała się dłuższą, ale lepszą drogą przez Weronę i Insbruk, oczekiwana była dnia 18.

Arcyxiężna Marya Ludwika nie pojedzie z Wiednia do Węgier, ale prosto do Parmy.

Zdrowie Xcia Schwarzenberg w Lipsku nie powraca tak szybko, iakby sobie iego wielbiciele życzyli. Dawniey przeieżdżał się często, ale teraz z porady lekarza przechodzi się tylko, dla większego poruszenia ciała.

TEATR NARODOWY

We Srodę, to iest: dnia 6 Września 1820 roku, Towarzystwo Aktorów Narodowych ze Lwowa przybyłe da przedstawienie Trajedyi w 5 aktach, wierszem przez Piotra Kornella napisaney, a przez L. Osińskiego przełożoney, pod nazwiskiem: RODRYG CYD.

We Czwartek zaś, to iest: dnia 7 Września, Jan Serwaczyński, Dyrektor Orkiestry Lwowskiey, będzie miał zaszczyt, dać *Koncert* na Skrzypcach.

DONIESIENIA

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu. Upoważniony Uchwałą Senatu Rządzącego z dnia 14 b m. a Nr. 2,827 do publiczney podanie wiadomości, iż w 2 Październikа r. b. o godzinię 9 z rana odbędzie się publiczna licytacyia sprzedaży zboża osepowego w Zamku Krakowskim na wsypce znayduiącego się w ilości żyta korcy 107 gar. 27, pszenicy korcy 21 gar. 2, ięczmienia korcy 3 gar. 28, Grochu korcy 18 gar. 23, rzepaku gar. 10. Za pretium fisci do pierwszego wywołania wzięta będzie cena zboże z poprzedzaiącego targu. Żyto sprzedawane będzie partyiami po 20 lub 30 korcy, każden licytować chcący, złoży dziesiątą część summy szacunkowey takiey partyi zboża, iaka do sprzedania wywołana będzie. Kupiciel po zalicytowaniu zaraz złoży kwotę za zboże na licytacyi ofiarowaną, a zakupione zboże w przeciągu czterech dni wywieść z wsypki będzie obowiązanym.

W Krakowie d. 25 Sierpnia 1820 r.

Grodzicki.
Marciszewicz, Adjunkt Wydziału.

Podpisany ma honor uwiadomić Prześwietną Publiczność, że przeniósłszy mieszkanie swoie z pod Nr. 504, gdzie przez przeciąg lat 3 był zamieszkał, na teraz przy ulicy Mikołayskiey pod Nr. 672 obrane ma mieszkanie, kędy z zaczynaiącym się rokiem szkolnym przyymować będzie uczącą się Młodzież na stancyią i stół. Na żądanie zaś interesowanych Osób, ofiaruie się nauczać wiadomości Języków, i prywatnie powtarzać nauki w Szkołach dawane. Podpisany pochlebia sobie, że Szanowni Obywatele w powierzaniu iego dozorowi Młodzieży, zupełnie swoie znaydą zadowolnienie, ile że staraniem iego będzie, oprócz prywatnego powtarzania Nauk, podawać Młodzieży nayzdrowsze prawidła oyczyzności i moralności Chrześciańskiey.

Franciszek Jussen.

Nro. 24,125. / 3,420.

Wydział Dóbr i Lasów Rządowych.

Kommissyia Woiewództwa Krakowskiego

Odwołuiąc się do swego wezwania z dnia 7 Sierpnia 1819 Nr. 14496/1878 przez Gazetę Warszawską Nr. 49 ogłoszonego, gdy dla przyspieszenia Obrachunków z Epoki Xięstwa Warszawskiego z Dzierżawcami Dóbr Rządowych do Okręgu W. M. Krakowa odpadłych, delegowała trzy Indiwidua na Kommissarzy do tych Obrachunków sporządziwszy Rozkład pracy między nich następny:

ROZKŁAD

Obrachunków wzaiemnych Pretensyi Skarbu i Dzierżawców Dóbr Rządowych

do Okręgu W. M. Krakowa odpadłych z Epoki Xięstwa Warszawskiego zaległych.

Ekonomia	Folwark	Nazwisko Dzierżawcy	Termin do stawienia się
Biały Promnik		Slaski	30 Października 1820 roku.
Lipowiec	Ekonomia	Hadziewicz i Administrator Franciszek Krasuski	do 19go Września 1820 roku.
	ditto	Łacki	
	Kwaczała	Wisniewski	
	Jankowice	Kędzierski	
Rakowice	Separatny	Męciński	do 15go Października 1820 roku.
		Jan Teszycki	
		Jakielski	
	Młyn	Stanecki	

Wierzbowski, Kommissarz Obrachunkowy.

Bronowice	Separatny	Włościanie	do 30go Października 1820 roku.
		Pasiński	
	Propinacyia	Luxemberg	
Czernichów	Czułów	Herman	do 15go Października 1820 roku.
	Ekonomia	Wolk	
	ditto	Gestkowski	
	ditto	Administrator	
	ditto	Włościanie	
	Propinacyia	Tymbergier	
Jaworzno	Ekonomia	Gostkowski	do 30go Września 1820 roku.
	Propinacyia	Machnicki	
	Dąbrowa	Kompania Wieliczki	
Młyny Krakowskie		Netz et Netter	do 1 Września 1820
Tonie		Koźmiński	20 Września 1820

Przybylski, Kommissarz Obrachunkowy.

Górka w Krakowie	Kapitułka	Borucki	do 15 Września 1820
	Propinacya na Zamku	Gromkiewicz	do 26 Sierpnia 1820
	Dom Skarbowy	Mieroszewski	do 31 Sierpnia 1820
	Sucha Taxa	Miasto (Luxemberg)	do 30 Październ. 1820
Podskalany		Szmidek	do 10 Październ. 1820
		Wesołowski	do 2go Września 1820 r.
Zielonki	Kapitułka	Kozłowski	

Adam Leśniowski, Kommissarz Obrachunkowy.

Wzywa Interesowane strony, mianowicie byłych Possessorów i Administratorów, albo w razie zeyścia z tego świata Possessora lub Administratora ich Sukcessorów, ażeby naypóźniey do terminu w powyższym rozkładzie zamieszczonego do właściwego Kommissarza Obrachunkowego w Krakowie zamieszkałego końcem attentowania sprawdzeń i czynienia Protokularnych wniosków stawili się, z ostrzeżeniem, iż wrazie niestawienia się Obrachunek zaocznie zamkniętym a należytość Skarbu wykazać się mogącą po zawyrokowaniu przez Delegacyią Administracyiną w Zastępstwie Rady Stanu Królestwa Polskiego działaiącą, bez względu ściągnioną zostanie. — W Kielcach dnia 17 Sierpnia 1820 roku.

Prezes *Wielogłowski.*
Sekretarz Jener: *Zamoyski.*